

gang har faaet dem? Nu ser jeg nok, at den ærede Minister har forelagt Forslag til at forstærke Kjøbenhavns Værn imod Søfiden; men det forekommer mig, at naar man ikke tillige tager sine Forholdsregler mod de Angreb fra Landfiden, vil det meget let kunne blive frugtesløst. Jeg havde haadet, at vi kunde komme til at udvikle vore Flaadestyrker saaledes, at de kunde tage en hel Del af den Opgave paa sig at forsvare Kjøbenhavn mod Søfiden, medens vi anvendte de Kræfter, der ellers staa til vor Raadighed, paa at anlægge Forsvarsværker mod Landfiden; thi det kan man dog ikke se bort fra, at Tjenden kan godt lade Søbefæstningen ligge og forsøge en Landgang et eller andet Sted paa vore flade Kyster og saa rykke imod Hovedstaden og tage den ved en Overtumpling, ja, som man har sagt, paa en Formiddag. Det er det, der forekommer mig at der vindes, hvad enten man vil anlægge en stærkere eller svagere Befæstning mod Kjøbenhavns Landfide, at Tjenden ikke kan tage den ved et pludseligt Overfald. Jeg har her hørt udvikle af en tidligere Krigsminister den Bankelighed, som i det Hele er forbunden med en Landgang; men det forekommer mig, at vi dog maa sige, at hvor vanskeligt en Landgang end er, umulig er den ikke. Derpaa have vi desværre i vor Historie et altfor slaende Exempel, og det forekommer mig, at der vilde netop være en stor Fristelse for Tjenden til dette Overstykke, naar han veed, at lykkes det ham at lande, har han heller ikke fremdeles megen Modstand at vente, men saa kan han rykke lige ind i Landets Hovedstad og gjøre det af med os ved eet Slag. Om det er gjort af med os derom kan der tvivles; men det kan ikke negtes, at der er Grund til at frygte for, at Hovedstadens Indtagelse vilde virke forstræffelig lamende paa Folket i Almindelighed, og endnu mere er jeg bange for, at Europas Magter vilde se derpaa som en gjort Gjerning, der ikke stod til at ændre, se paa os som et faldet Folk, der ikke var til at hjælpe, og jeg tror, at vi snarere kunde vente at faae en hjælpende Haand fra dem, saa længe vort Slag vaier der endnu. Det er ganske vist en stor Ulykke, naar Tjenden tager vore andre Provindsjer, og dersom det stod i vor Magt at værne og skjærme dem mod fjendtligt Overfald, var det tilvisse ogsaa vor Pligt at gjøre det; men jeg tror, at som Vilkaarene nu ere skrevne for os, lader det sig ikke gjøre, naar Krigens Læringer næste Gang kastes. Det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgfreds (Wojten) gjentaldte i Grindringen Oberst Eschernings Forslag om at

flytte Sørens og Flaadens Materiel bort fra Kjøbenhavn til en anden Plads; men tror det ærede Medlem ikke, at det vilde være forbundet med lige saa store Beføstninger som dem, man viger tilbage for med Hensyn til at befæste selve Kjøbenhavn. Men hvis man ogsaa kommer dertil, hvad jeg ikke skal udtale mig om, vil jeg sige saa meget, at jeg tror, det er en Lykke for os, at Eschernings Planke ikke dengang blev bragt til Udførelse; thi, saa vidt jeg veed, er den Plads, som han pegede paa, nu ikke længere i vor Haand. Naar Taleren er om at skaffe os den, som jeg synes, fra alle Sider som nødvendig indrømmede Forsvars- og befæstede Baabenplads, er det en Selvfølge, at Pengehensynet ikke kan lades ude af Betragtning, men at det vil komme til at spille en stor Rolle i vor alvorlige Overveelse af denne Sag, ligesom vi ogsaa maa vide, at det er kun indenfor et begrænset Omraade, at et lille Folk som vi kan træffe saadanne Foranstaltninger; men paa den anden Side er det ogsaa vist, at vi maa tage os iagt for i den Henseende at lade os altfor meget affrætte af dette Hensyn. Jeg har hørt udtale engang, ogsaa i denne Sal, med stor Styrke, at til at føre Krig hørte tre Ting: Penge, Penge og Penge. Deri ligger en stor Sandhed, men det kan anvendes saaledes, at det bliver til en stor Usandhed. Det er tilvisse en Ulykke for et Folk at begynde en Krig med et tomt Skatkammer og svækket Skatteevne hos Borgerne; men vi maa ogsaa holde os for Die, at det lidet fyldte Skatkammer og den største Velstand hos Folket ere i og for sig ikke ifstand til at afflaa et fjendtligt Angreb. Jeg mindes i den Henseende et lille Træk af Frankrigs Historie i 1870. Det var, efterat man havde lidt nogle af de store Nederlag i Sommerens Løb, at man fik til at optage et overordentligt Statslaan, og den uhyre Sum, som forlangtes, blev, dersom jeg mindes ret, ikke blot tegnet paa en eneste Dag, men endogsaa langt overtegnet, og saa jubledes man i Frankrig: I dag have vi slaaet Preusserne med Guld; men Udfaldet viste, at det var en stor og sørgelig Skuffelse, og der er ikke mindste Tvivl om, at alle forstandige franske Mænd i denne Stund sige til sig selv: Dersom vi i Tiden havde anvendt noget af vor store Rigdom til at sætte vort Forsvarsvæsen i hensigtsmæssig Stand til at møde Krigen, vilde Seieren for Tjenden have været mere dyrkjøbt, Frenden for Frankrig mindre dyrkjøbt; men det er et Haab, som ogsaa jeg deler med den ærede sidste Taler (Baier), at det vil vise sig, naar vi kunne blive enige om, hvad der er hensigtsmæssigt